

Jaarplan VPTZ Nederland 2021

**Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg**

Nederland

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Werken aan kwaliteit	4
2. Leden adviseren en informeren	7
3. Leren en ontwikkelen	9
4. Lobby, netwerken en samenwerken.....	12
5. Verenigen.....	16
6. Inteme aangelegenheden.....	19
7. Begroting	20

Inleiding

VPTZ Nederland is de koepel voor lokale en regionale vrijwilligersorganisaties in de palliatieve terminale zorg. De koepel vertegenwoordigt en ondersteunt de ruim 200 lidorganisaties met hun circa 12.000 vrijwilligers. VPTZ Nederland behartigt de belangen van haar leden en stimuleert de kwaliteit van de zorg en ondersteuning o.a. met een landelijk aanbod van (digitale) trainingen, het Kwaliteitskompas, belangenbehartiging en (onderlinge) kennisuitwisseling.

De lidorganisaties zijn hospices (Bijna-Thuis-Huizen, High Care Hospices en Palliatieve Units) en organisaties die vrijwilligers thuis en intramuraal inzetten. Alle leden zijn zelfstandige organisaties, waarbij de vereniging naar verbondenheid streeft om een gemeenschappelijk gezicht naar de buitenwereld te vormen. Dit alles op basis van de volgende missie:

“Aan een ieder in de laatste levensfase en diens naasten bieden opgeleide vrijwilligers – daar waar nodig en gewenst – tijd, aandacht en ondersteuning.”

- missie VPTZ Nederland -

De wereld rondom VPTZ verandert snel en wordt grilliger. De mondiale coronacrisis heeft in 2020 een enorme invloed gehad op onze leden en hun vrijwilligers. De gevolgen en duur van de coronacrisis zijn op het moment van het schrijven van dit jaarplan onduidelijk. Wel is duidelijk dat de spanning op het vrijwilligerswerk in 2020 is toegenomen, door de enorme onzekerheid die corona met zich meebrengt en omdat vele VPTZ-vrijwilligers tot kwetsbare groepen behoren. Dit komt bovenop de tendens van groeiende en complexere zorgvraagstukken, het ontbreken of de overbelasting van mantelzorgers, krapte op de arbeidsmarkt en een maatschappelijke omgeving die meer eisen stelt. Dit alles maakt dat de context waarbinnen onze leden met hun deskundige vrijwilligers dagelijks opereren steeds uitdagender wordt. VPTZ Nederland wil haar leden bij deze uitdagingen inspireren met praktische voorbeelden, versterken met de juiste en tijdige informatie, hun belangen zo goed mogelijk behartigen en vooral ook verbinden met elkaar.

In het meerjarenbeleidsplan 2016-2020 van VPTZ Nederland is de ambitie uitgesproken dat in 2020 bij 15% van alle niet acute sterfgevallen ondersteuning is geboden door een VPTZ-lidorganisatie (destijds was dit 12%). 2017 kwam uit op 13,8%, in 2018 was het 14,7% en in 2019 14,5%. Na een aantal jaren stijgende trend in het aantal cliënten was in 2019 sprake van 241 cliënten minder in vergelijking met het jaar ervoor. Als gevolg van de coronacrisis is de verwachting dat in 2020 het aantal ondersteunde cliënten flink lager ligt dan voorgaande jaren. Dit komt doordat:

- hospices door de coronacrisis tijdelijk noodgedwongen hun deuren hebben moeten sluiten en/of;
- lidorganisaties werden geconfronteerd met een beperktere vraag en/of;
- zij te maken hadden met een beperkte beschikbaarheid van vrijwilligers en daardoor niet aan de eventuele vraag konden voldoen.

Ondanks dat de coronacrisis er voor heeft gezorgd dat sommige leden de deuren (tijdelijk) hebben moeten sluiten en het aantal inzetten thuis terugliep, wist gelukkig ook een deel van de leden de deuren open te houden en zijn er ook in die periode vrijwilligers aan de slag gebleven.

Een nieuw meerjarenbeleidsplan voor de jaren 2021-2025 zal de komende periode opgesteld gaan worden, samen met de nieuwe directeur. De recent verschenen Trendanalyse palliatieve zorg is daarbij een belangrijk brondocument. Ondertussen houdt corona ons momenteel nog erg bezig, wat in 2021 op diverse manieren ook zo zal zijn.

Los van de coronacrisis zijn de mogelijkheden van de inzet van VPTZ-vrijwilligers in de laatste levensfase vaak nog onvoldoende bekend bij zorgverleners en verwijzers zoals medisch specialisten, huisartsen, wijkverpleegkundigen etc. Met name de mogelijkheden in de thuissituatie en intramuraal zijn vaak onderbelicht. VPTZ Nederland blijft zich daarom in 2021 inzetten om het unieke karakter en de meerwaarde van de VPTZ-vrijwilligers in de laatste levensfase te benadrukken aan haar stakeholders. De juiste en tijdige combinatie van vrijwillige-, mantel- en beroepsmatige zorg is de gouden combinatie voor het leveren van de juiste palliatieve zorg op de juiste plek. Het is onze ambitie om samen met de beroepsmatige zorg te realiseren dat iedereen waardig kan sterven op de plek van zijn of haar voorkeur. Het Kwaliteitskompas VPTZ, waarmee VPTZ Nederland de toegevoegde waarde en geleverde kwaliteit extra kan benadrukken, zal hierin een belangrijke rol spelen.

Als gevolg van de coronacrisis is een deel van de voorgenomen plannen in 2020 vooruitgeschoven. Dit betekent dat het jaarplan 2021 een doorontwikkelde versie is van het jaarplan 2020, vol ambities (maar ook met het nodige voorbehoud). Na veel positieve reacties van onze leden is het jaarplan wederom opgebouwd vanuit de vijf bekende thema's, elk uitgewerkt in ambities, activiteiten en doelen:

1. Werken aan kwaliteit;
2. Adviseren en informeren;
3. Leren en ontwikkelen;
4. Lobby, netwerken en samenwerken;
5. Verenigen.

Hartelijke groet,

Karin Lieber
Bestuursvoorzitter VPTZ Nederland

1. Werken aan kwaliteit

Werken aan kwaliteit, niemand is daar tegen. Maar wat wordt hier eigenlijk mee bedoeld? En is goede zorg voor iedereen gelijk? In 2019 heeft VPTZ Nederland samen met de leden haar visie op kwaliteit ontwikkeld. De kern van deze visie is dat iedere gast/cliënt uniek is, met een eigen verhaal. Dit betekent maatwerk en persoonsgerichte zorg en ondersteuning, geen standaarden. De driehoek gast/cliënt, familie/naaste en medewerker/vrijwilliger staat hierbij centraal. Kwaliteit is merkbaar en meetbaar, maar cijfers staan nooit op zich. Het gaat altijd samen met het verhaal dat hieraan betekenis geeft. Werken aan kwaliteit staat voor samen werken aan leren en verbeteren, iedere dag opnieuw.

Van visie naar Kwaliteitskompas VPTZ

Vanuit de visie op kwaliteit is vanaf 2019 samen met de leden het Kwaliteitskompas VPTZ ontwikkeld. Het Kwaliteitskompas is een praktisch hulpmiddel om kwaliteit te laten zien, aan onszelf en aan de wereld om ons heen. Bovendien helpt het om richting en focus te geven aan het werken aan kwaliteit. Het Kwaliteitskompas wordt gevormd door zes bouwstenen en diverse kwaliteitsinstrumenten, in een cyclisch proces van 'Bedenken' – 'Doen' – '(Ver)Tellen' – 'Leren'. De invulling van de bouwstenen en instrumenten wordt nadrukkelijk samen gedaan met de leden, zij zijn immers de experts.

In 2019 is het project Zicht op Kwaliteit gestart. Dit project kent de volgende doelen :

- Het is duidelijk en bekend bij de leden wat binnen VPTZ Nederland wordt verstaan onder kwaliteit, waarbij samen met de leden de visie op kwaliteit is vastgesteld;
- Er is een heldere meerjarengoers vastgesteld in samenhang en structuur, die aansluit aan bij de diversiteit van de leden;
- Merkbare en meetbare kwaliteit is zichtbaar door de ontwikkeling van een kwaliteitsmodel met vastgestelde kwaliteitsbouwstenen. Dit om kwaliteit aan te tonen én als basis voor leren en verbeteren;
- De relatie tussen kwaliteit en lidmaatschapscriteria is duidelijk, alsmede de weg daar naartoe.

In 2021 worden hierin de volgende stappen gezet waarbij het doorontwikkelen en toepassen van het Kwaliteitskompas de essentie is. In dit project trekken we samen op met de VPTZ Academie. De bouwstenen van het Kwaliteitskompas worden in 2021 verder uitgewerkt, waarbij voor 2021 de focus ligt op:

1. Het inrichten van *Het Lerend Netwerk VPTZ*. Dit lerend netwerk is een inspiratieplek voor VPTZ-organisaties waar zij met en van elkaar leren en werken aan ontwikkeling. Zij houden elkaar een spiegel voor en geven elkaar feedback. In 2021 wordt hiermee een start gemaakt;
2. Het gestructureerd ophalen van ervaringen bij cliënt en naaste als belangrijke informatiebron om te leren en te ontwikkelen. Hierbij wordt de mogelijkheid onderzocht om voor de schriftelijke vorm van ervaringsonderzoek een online tool met bijbehorend dashboard te ontwikkelen;
3. Het instellen van voorwaarden voor deskundigheidsbevordering vrijwilligers. De opgeleide vrijwilliger is immers een essentiële waarde van VPTZ Nederland: deskundigheid levert een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van zorg en ondersteuning. Het toepassen van deze voorwaarden wordt in 2021 verder vormgeven.

Lidmaatschapscriteria: laten zien waar VPTZ Nederland voor staat

Een ander belangrijk thema voor 2021 is het invoeren van lidmaatschapscriteria. In het voorjaar van 2020 is hierover met leden gesproken in regionale meedenksessies. De uitkomst van deze meedenksessies was helder: VPTZ Nederland moet staan voor een garantie op kwaliteit en professionaliteit, herkenbaar en duidelijk voor iedereen, voor zowel cliënten als stakeholders. Lidmaatschapscriteria geven hier vorm aan. De invoering van de lidmaatschapscriteria zal gefaseerd en volgens een vastgestelde routekaart gebeuren. Een communicatieplan ondersteunt dit.

Onderstaand volgt een overzicht van de doelen, activiteiten en beoogde resultaten van het thema werken aan kwaliteit:

Doel	Activiteit(en)	Beoogd resultaat
De kwaliteitsvisie, het Kwaliteitskompas VPTZ en de kwaliteitsbouwstenen doorontwikkelen en toepassen.	<ul style="list-style-type: none"> Op verschillende manieren hierover in gesprek met leden (meedenksessies, regiobijeenkomsten, persoonlijke gesprekken, etc.). (Door)ontwikkelen en toepassen van het Kwaliteitskompas en de kwaliteitsbouwstenen. Het verder digitaliseren van het Kwaliteitskompas. Inrichten Lerend Netwerk VPTZ. Faciliteren van het gestructureerd ophalen van ervaringen bij cliënt en naaste. Toepassen voorwaarden voor deskundigheidsbevordering vrijwilligers. 	<ul style="list-style-type: none"> Binnen de vereniging is de vastgestelde visie op kwaliteit erkend en omarmd. Het Kwaliteitskompas en de bouwstenen hebben zich ontwikkeld tot een stevig denkkader voor gestructureerd werken aan kwaliteit.
VPTZ Nederland stimuleert en faciliteert het werken met het kwaliteitskader palliatieve zorg	<ul style="list-style-type: none"> VPTZ Nederland is aangesloten bij en voeren het gesprek hierover met relevante partijen als PZNL en IKNL; Ontwikkelen van een vertaling van het kwaliteitskader specifiek voor vrijwilligers 	<ul style="list-style-type: none"> VPTZ Nederland is aangesloten bij de verdere ontwikkelingen van het Kwaliteitskader palliatieve Zorg NL; Het werken met dit kwaliteitskader binnen de vereniging is bevorderd en omarmd door de leden.
Het invoeren van lidmaatschapscriteria	<ul style="list-style-type: none"> Invoeren van de lidmaatschapscriteria volgens de vastgestelde routekaart. 	<ul style="list-style-type: none"> Binnen de vereniging staan we achter de ontwikkelde criteria en worden deze

		<p>ingevoerd. Dit zal een gefaseerde introductie zijn.</p> <ul style="list-style-type: none">• De lidmaatschapscriteria dragen bij aan een herkenbare garantie voor kwaliteit en professionaliteit.
--	--	---

2. Leden adviseren en informeren

VPTZ Nederland heeft als koepelorganisatie onder andere de taak om haar ruim 200 leden te ondersteunen, adviseren, inspireren, informeren en versterken. Het landelijk bureau in Amersfoort heeft dagelijks contact met haar leden, proactief en reactief. Als gevolg van de coronacrisis is dit contact met leden in 2020 wel sterk veranderd. Het contact vindt steeds meer digitaal en telefonisch plaats, wat betekent dat VPTZ Nederland minder het land in is geweest ter ondersteuning van haar leden.

Wij gaan op deze voet door. En willen, naast regionale overleggen en individuele werkbezoeken, nieuwe en andere werkwijzen zoals digitale themabijeenkomsten en ingestelde telefoondiensten organiseren en doorontwikkelen. Dit aansluitend op de wensen en feedback van onze leden.

Uitgangspunt hierbij blijft dat het bureau haar kennis, advisering en expertise gericht inzet, zodat ze met de aanwezige formatie alle leden zo goed mogelijk van dienst kan zijn. Een actuele Kennisbank en intensief contact met de VPTZ-leden is hierbij cruciaal.

Wat betekent dat concreet voor 2021?

Voor 2020 had VPTZ Nederland de doelstelling om van de fasen 'Kennen' en 'Verkennen' naar de fase 'Erkennen' te gaan, waarbij contacten tussen lidorganisaties en het landelijk bureau verder worden verdiept. VPTZ gaat hier verder op inzetten in 2021, de (voortdurende) coronacrisis zal hierbij een belangrijk onderwerp zijn.

In de huidige situatie komen vragen van leden via telefoon, e-mail of via de adviseurs binnen bij VPTZ Nederland. In 2021 wil VPTZ Nederland dit berichtenverkeer beter stroomlijnen en deze laten binnenkomen en verwerken via een helpdesk. Leden kunnen hier hun vragen indienen, waarna gekeken wordt welke VPTZ-medewerker (en zo nodig een externe expert) de vraag het beste kan beantwoorden vanuit zijn/haar discipline. Primaire doelstelling hierbij is het optimaliseren van de routing en de filtering/selectie van ledenvragen, zodat beter inzicht ontstaat in het type vragen dat binnenkomt en welke beantwoording hierop nodig is. Deze informatie moet bovendien de input leveren voor een continue actualisering van de Kennisbank.

De wens om digitale bijeenkomsten te organiseren bestond al langer (om bijv. te besparen op reistijd en -kosten). VPTZ Nederland wil dan ook in 2021 door op deze ingeslagen weg. De ervaring leert dat het (digitale) ledencontact in de vorm van themabijeenkomsten, regionale bijeenkomsten e.d. de leden én het landelijk bureau veel oplevert. Dit betekent dat VPTZ Nederland in 2021 streeft naar het organiseren van zowel fysieke als digitale bijeenkomsten, afhankelijk van de inhoud en doelstelling:

- Bij de (m.n. digitale) themabijeenkomsten gaat het over onderwerpen die actueel zijn voor meerdere leden. Hierbij staat onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring centraal;
- De (m.n. fysieke) regionale bijeenkomsten worden gebruikt om met leden over onderwerpen van gedachten te wisselen en standpunten op te halen die input vormen voor de beleidsontwikkeling en -uitvoering binnen VPTZ Nederland (zie het hoofdstuk 'Verenigen').

Daarnaast is er ruimte voor individuele ondersteuning van lidorganisaties op maat, die meer tijd in beslag neemt dan een enkel bezoek. Het bureau ondersteunt en adviseert zoveel mogelijk collectief (onder andere via de Kennisbank), maar levert naar behoefte ook individueel maatwerk op verdiepende vraagstukken.

De boodschap en inhoud van deze adviestrajecten zijn congruent met het landelijke verhaal van VPTZ Nederland richting de overige leden en haar stakeholders: daarmee is er een duidelijk aanwezige link met het thema lobby, netwerken en samenwerken (zie betreffend hoofdstuk).

Verder wordt in 2021 de eerste registratierapportage nieuwe stijl uitgevraagd bij de VPTZ-leden. Het vernieuwen van de vragenlijsten en de registratierapportage heeft diverse doelen:

1. Met leden komen tot een vragenlijst waarbij de relevantie van de vragen helder is geformuleerd;
2. Analyse van de data beter in kunnen zetten om leden gericht te kunnen ondersteunen;
3. Een koppeling maken tussen het Kwaliteitskompas met de daarbij horende kwalitatieve en kwantitatieve data;
4. Verbetering van de leesbaarheid van de registratierapportage.

Onderstaand volgt een overzicht van de doelen, activiteiten en beoogde resultaten van het thema leden adviseren en informeren:

Doel	Activiteit(en)	Beoogd resultaat
Leden op interactieve wijze versterken, inspireren, activeren en verbinden	<ul style="list-style-type: none"> • Themabijeenkomsten, waaronder vijf regionale themabijeenkomsten over communicatie • Inrichten ledenhelpdesk • Ledenbezoeken • Individuele adviestrajecten bij leden 	VPTZ NL heeft actueel inzicht in wat er speelt bij (nieuwe) leden, weet waar ze staan, en ondersteunt de leden gericht en op een effectieve en efficiënte wijze
Implementeren nieuwe registratierapportage	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassen huidige vragenlijst + optimaliseren manier van uitvragen, waarbij tevens gekeken wordt naar een koppeling met het Kwaliteitskompas VPTZ; • Analyseren en opstellen van de landelijke registratierapportage en individuele terugkoppeling. 	Een vereenvoudigde en meer betrouwbare wijze van dataverzameling, waarbij de leden begrijpen waarom welke data verzameld wordt en VPTZ Nederland de juiste data kan aanleveren aan stakeholders.
Leden zijn optimaal geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen in het palliatieve veld	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgave VPTZ Nieuws • Actueel houden van de ledensite en de Kennisbank • Relevante onderwerpen regelmatig onder de aandacht brengen van leden. 	Leden zijn op laagdrempelige wijze geïnformeerd over actuele ontwikkelingen en vraagstukken in de vrijwillige palliatieve zorg en bezoek aan Kennisbank is toegenomen

3. Leren en ontwikkelen

“Aan iedereen in de laatste levensfase en diens naasten, bieden opgeleide vrijwilligers – daar waar nodig en gewenst – tijd, aandacht en ondersteuning.” Vanuit deze missie biedt VPTZ Nederland ook in 2021 trainingen aan: aan vrijwilligers, coördinatoren en bestuursleden van VPTZ-lidorganisaties.

De trainingen van de VPTZ Academie zijn volledig toegespitst op het werk in de palliatieve terminale zorg. VPTZ Nederland ziet dat de trainingen een enorme bijdrage leveren aan bewustwording, kennisontwikkeling en het vergroten van het handelingsrepertoire. Daarnaast zijn de trainingen een belangrijke plek om ervaringen uit te wisselen en geïnspireerd te raken. Het VPTZ-trainingsaanbod is daarmee een onmisbare schakel in het realiseren van kwalitatief hoogwaardige palliatieve terminale zorg.

Trainingen voor vrijwilligers en incompanytrainingen

Voor vrijwilligers is er een aantal wijzigingen in het trainingsaanbod ten opzichte van 2020. De belangrijkste wijziging komt voort uit het maximaal aantal deelnemers per training. Vanwege de coronamaatregelen kunnen er slechts 10 deelnemers per training aangemeld worden, in plaats van het eerder gebruikelijke aantal van 16 deelnemers. Om toch zoveel mogelijk deelnemers te kunnen ontvangen, biedt de VPTZ Academie in 2021 122 landelijke trainingen op locatie aan, met in het totaal plaats voor 1220 deelnemers. In 2020 waren dit 95 trainingen voor ongeveer 1500 deelnemers. Het aantal incompanytrainingen is, mede vanwege het overweldigende aantal aanvragen in 2020, uitgebreid van 45 in 2020 naar 96 in 2021. Vanzelfsprekend kunnen de deelnemersaantallen weer verhoogd worden als in de loop van 2021 de 1,5-meterrestricties opgeheven worden.

Er is nog een aantal andere wijzigingen in het trainingsaanbod aangebracht. De in 2020 ontwikkelde virtuele introductietraining voor vrijwilligers wordt ook aangeboden in 2021. Deelnemers van dezelfde, of eventueel twee verschillende, organisatie(s) volgen deze training live online. De landelijke training ‘Werken vanuit de bedoeling’ wordt niet meer aangeboden. De ervaring uit 2020 is dat veel lidorganisaties deze training graag incompany aanbieden aan de hele organisatie. Tenslotte wordt in 2021 een nieuwe training voor vrijwilligers aangeboden: ‘Dilemma’s voor thuisvrijwilligers’. In deze training komen onderwerpen aan bod waar thuisvrijwilligers specifiek mee te maken hebben als zij bij mensen thuis komen in de laatste levensfase.

Trainingen voor coördinatoren en bestuursleden

VPTZ Nederland heeft ook altijd trainingen gegeven voor coördinatoren en bestuursleden. Vanuit de gedachte dat zij de basis leggen voor een goede visie, organisatie, coördinatie én een prettig werkklimaat, worden hen trainingen aangeboden die hieraan ondersteunend zijn. Omdat de coördinatoren en bestuurders een essentiële schakel vormen, is in 2020 extra aandacht besteed aan het enthousiasmeren van deze groep. In 2021 wordt daarop voortgebouwd. Het trainingsaanbod voor coördinatoren en bestuursleden wordt in 2021 aangevuld met een ‘Virtuele introductietraining voor coördinatoren’ die live online gevolgd kan worden. Dit betekent dat in 2021 22 trainingen voor coördinatoren en bestuursleden aangeboden worden, 7 meer dan in 2020.

Coronavirus

Vanwege de ontwikkelingen en verwachtingen ten aanzien van het coronavirus, heeft het trainingsprogramma 2021 als uitgangspunt dat de trainingen op locatie gegeven worden, aan groepen van maximaal 10 deelnemers.

Mocht trainen op locatie niet mogelijk blijken, dan bestaat voor bijna alle trainingen de mogelijkheid om te schakelen naar live online trainen. Deze online modules, die als noodscenario ingezet kunnen worden, zijn in 2020 ontwikkeld.

Mocht de situatie het in 2021 juist toelaten om grotere groepen deelnemers aan een training te laten deelnemen, dan zal de VPTZ Academie kijken naar uitbreiding van de aantallen dan wel het samenvoegen van trainingen.

Ontwikkeling van de VPTZ Academie en het trainingsaanbod

Mede door de ontwikkelingen rond het coronavirus heeft de VPTZ Academie in 2020 kennis gemaakt met de mogelijkheden van leren op afstand op, naast de reeds bestaande zelfstudieonderdelen van de trainingen. In 2021 pakt de VPTZ Academie dit onderwerp verder op en worden de trainingen beoordeeld op de toegevoegde waarde van zogenoemd 'blended learning'. Hierbij wordt gekeken waar de effectiviteit van de trainingen vergroot kan worden door een combinatie van zelfstudie, online trainen en trainen op locatie. Ook zullen de bestaande trainingen, zoals gebruikelijk, zowel qua inhoud als qua aanpak geëvalueerd en aangescherpt worden.

Om de kwaliteit en continuïteit van de trainingen te waarborgen wordt ten slotte aandacht besteed aan de ontwikkeling van de trainersgroep van 20 VPTZ-trainers, worden trainers ingewerkt op alle bestaande en nieuwe modules en wordt een aantal nieuwe trainers opgeleid.

Samenwerking binnen VPTZ Nederland

De VPTZ Academie heeft een duidelijk aandeel in het in 2019 geïnitieerde Kwaliteitskompas VPTZ. De Academie is nauw betrokken bij de verdere uitwerking van de bouwsteen deskundigheidsbevordering, ook in 2021. VPTZ Nederland verwacht dat het kwaliteitsdenken binnen de vereniging en de implementatie van het Kwaliteitskompas van invloed zal zijn op het aanbod van de VPTZ Academie in de verdere toekomst, zowel qua volume als qua vorm en inhoud.

Onderstaand volgt een overzicht van de doelen, activiteiten en beoogde resultaten van het thema leren en ontwikkelen:

Doel	Activiteit(en)	Beoogd resultaat
Deskundigheidsbevordering vrijwilligers, coördinatoren en bestuursleden	<ul style="list-style-type: none"> • Plannen en organiseren 250 trainingen • Coördinatie en aansturing trainingssecretariaat en trainers • Uitvoering trainingen door VPTZ-trainers • Evaluaties trainingen 	Uitvoering van het trainingsaanbod van 122 vrijwilligerstrainingen op locatie, 10 virtuele introductietrainingen voor vrijwilligers, 20 trainingen voor coördinatoren en bestuursleden op locatie, 2 virtuele introductietrainingen voor coördinatoren en 96 incompanytrainingen voor lidorganisaties
Een actueel, kwalitatief hoogstaand en passend trainingsaanbod houden	Trainingen: <ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling van trainingen op basis van inzichten en ervaringen 	Een actueel, passend en toekomstbestendig trainingsaanbod.

	<p>de evaluaties van trainers en deelnemers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contentbeheer e-learning • Ontwikkelen e-learning voor modules waar dit nog niet voor bestaat • Verkenning en ontwikkeling van een blended learning aanbod • Ontwikkelen nieuwe trainingen <p>Trainers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling trainersvaardigheden • Kennisontwikkeling • Inwerken trainers op nieuwe trainingen • Verbreden inzetbaarheid trainers • Opleiden nieuwe trainers 	<p>Het behouden, ontwikkelen en aantrekken van goedopgeleide trainers die kwalitatief hoogstaande trainingen geven.</p>
<p>Een toekomstbestendige academie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkelen visie toekomstige VPTZ Academie • Doorontwikkelen visie op leren • Meedenken over en uitvoering geven aan Kwaliteitskompas • Onderzoeken en implementeren nieuwe vormen van leren 	<p>Werken aan een toekomstbestendige VPTZ Academie met een duidelijke visie op leren, die in samenwerking met adviseurs het kwaliteitsbeleid invulling geeft, en een visie heeft voor de ontwikkeling (inhoud en vorm) voor de komende jaren.</p>

4. Lobby, netwerken en samenwerken

De belangenbehartiging van VPTZ Nederland richt zich op het in beeld zijn én blijven bij de landelijke overheid en politiek, alsmede bij verwijzers, zorgverzekeraars, beroepsverenigingen en andere stakeholders in het veld van de palliatieve zorg. Hierbij gaat het met name om de financiering/bekostiging, continuïteit van de bedrijfsvoering en de positionering en bekendheid van de mogelijkheden van VPTZ-organisaties. Daarbij hebben wij een voortdurende inzet op de samenwerking tussen onze vrijwilligers en de beroepskrachten in de palliatieve terminale zorg. De stabilisatie, en op diverse plekken ook de terugloop, van de ondersteuning in de thuissituatie is een vraagstuk dat onze extra aandacht vraagt.

De financiële gevolgen van de coronacrisis zijn reeds in 2020 geagendeerd bij het ministerie van VWS. Veel leden hebben minder inzetten kunnen doen of minder cliënten kunnen opnemen. De nog voortdurende corona-omstandigheden hebben gevolgen voor de hoogte van de subsidiebedragen voor meerdere jaren. Verschillende scenario's worden uitgewerkt, mee te nemen in de gesprekken hierover met het ministerie. Daarnaast neemt VPTZ Nederland deel aan de geplande evaluatie van de VWS-subsidieregeling voor de leden, met het oog op de financiering na 2021.

Corona of niet, de al in 2020 aangekondigde ambities van VPTZ Nederland om haar belangenbehartiging naar een hoger niveau te tillen en zich stevig in te zetten voor het bekrachtigen van de strategische positie van haar leden binnen de palliatieve zorg blijft voor 2021 onveranderd. VPTZ Nederland heeft met haar ruim 200 leden en ruim 12.000 vrijwilligers iets heel bijzonders in handen en wil haar positie als dé specialist in de vrijwillige palliatieve terminale zorg in 2021 verder uitbouwen. Hierbij is een planmatige aanpak van het politieke en stakeholderveld cruciaal, die is vastgelegd in een uitgewerkt PR-plan. Dit PR-plan wordt opgesteld met de input van:

- De Trendanalyse palliatieve zorg van PZNL, VPTZ Nederland, Associatie Hospicezorg Nederland en KWF;
- Het nog op te stellen VPTZ Meerjarenbeleidsplan 2021-2025;
- Beschikbare data uit de (vernieuwde) registratierapportage;
- Het ledencontact;
- Ontwikkelingen in het palliatieve veld.

Hierdoor is VPTZ Nederland in staat een heldere boodschap af te geven aan de buitenwereld en actief invloed uit te oefenen op te vormen beleid, waarbij de positie en de bekendheid van de vrijwilliger in de laatste levensfase een belangrijk speerpunt is. Onderdeel hiervan is tevens actieve monitoring van landelijke en social media via de monitoring tool Meltwater.

Net als in 2020 maakt VPTZ Nederland onderscheid in drie vormen van belangenbehartiging:

1. Lobby: activiteiten gericht op het beïnvloeden van stakeholders waar VPTZ Nederland als organisatie enerzijds iets van verwacht en anderzijds iets aan te bieden heeft;
2. Netwerken: activiteiten gericht op het vergroten van de dienstbekendheid en de toegevoegde waarde van de inzet van vrijwilligers in de palliatief terminale zorg;
3. Samenwerken: activiteiten die samen met stakeholders worden uitgevoerd om de zorg in de laatste levensfase zo goed mogelijk georganiseerd te krijgen.

Lobby

VPTZ Nederland meent dat de beste palliatieve terminale zorg tot stand komt in de driehoek van deskundige vrijwilligers, mantelzorgers en beroepsmatige zorgverleners en zet zich in 2021 verder in om de positie van de vrijwilliger in de palliatief terminale zorg te versterken. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- Positie vrijwilliger t.o.v. beroepsmatige zorg;
- De rol en toegevoegde waarde van de vrijwillige inzet;
- De teruglopende thuisinzetten mogelijk veroorzaakt door:
 - Gebrek aan bekendheid van mogelijkheden voor thuisinzet;
 - Concurrentie van beroepsmatige zorg;
 - Thuiszorgaanbieders (of zorgverzekeraars) die palliatieve zorg thuis moeilijk georganiseerd krijgen en sturen op een opname in een hospice;
 - Een veranderende behoefte van cliënten om niet thuis te sterven, maar in een hospice.
- De financiële (subsidie-)gevolgen van corona, aangezien veel leden in 2020 minder cliënten hebben kunnen ondersteunen (wat mogelijk de komende tijd ook het geval is);
- De evaluatie van de VWS-subsidierегeling palliatief terminale zorg, met het oog op een nieuwe regeling na 2021.

Netwerken

De mogelijkheden van de inzet van de VPTZ-vrijwilliger in de laatste levensfase is nog altijd onvoldoende bekend. VPTZ Nederland zet zich daarom in om de bekendheid van alle vormen van vrijwillige palliatieve zorg (thuis, hospice, palliatieve unit) te vergroten. Met behulp van een vastgestelde PR-strategie gericht op de juiste stakeholders, wil VPTZ Nederland dit doen. De focus ligt hierbij voornamelijk op de landelijke partijen in de politiek zorgverzekeraars, koepelorganisaties en beroepsverenigingen van relevante verwijzers.

Daarnaast ondersteunt VPTZ Nederland haar leden bij PR-activiteiten, om leden zelf in staat te stellen een positie te verkrijgen in hun eigen lokale netwerk. Net als in 2019 worden in 2021 weer regionale themabijeenkomsten over PR en communicatie georganiseerd.

Samenwerken

VPTZ Nederland werkt samen met partners op landelijk niveau bij de ontwikkeling van richtlijnen, de realisatie van relevante projecten en de uitvoering van onderzoek aangaande de (vrijwillige) palliatieve terminale zorg, zoals:

- met PZNL, op inhoudelijke thema's zoals de bekostiging van de palliatieve zorg;
- met de Associatie Hospicezorg Nederland;
- met Agora, om met name een stevige verbinding tussen de zorg en het sociaal domein op lokaal niveau ten aanzien van de palliatieve terminale zorg te maken;
- in de Coalitie Van Betekenis tot het Einde (mits hiervoor vanuit het ministerie van VWS nieuwe subsidie voor wordt verleend), waarbij de focus ligt op de bewustwording over de laatste levensfase;
- het HOPEVOL-onderzoek, met als doel inzicht te krijgen in welke mate mensen keuzes maken voor een voorziening (BTH, HCH) als ze terminaal zijn;
- met O²PZ (Optimaliseren Onderwijs Palliatieve Zorg), om de vrijwillige zorg een plek te kunnen laten hebben in het onderwijs;

- met Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV), door eventueel aan te sluiten bij relevante initiatieven vallend onder hun programma 'Samen Ouder Worden' (gelieerd aan de VWS-programma's 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek' en 'Langer Thuis') en via actief lidmaatschap van het Landelijke Overleg Vrijwilligerswerk in de Zorg (LOVZ).

VPTZ Nederland hecht grote waarde aan kennisontwikkeling in de (vrijwillige) palliatieve terminale zorg. O.a. wordt daarbij samengewerkt met de Universiteit van Humanistiek, onder financiering van Roparun. De komende periode zullen wij ons oriënteren op onze rol ten opzichte van en aansluiting bij relevant wetenschappelijk onderzoek

Onderstaand volgt een overzicht van de doelen, activiteiten en beoogde resultaten van het thema lobby, netwerken en samenwerken:

Doel	Activiteit(en)	Beoogd resultaat
VPTZ is bekend en erkend bij beleidsmakers en stakeholders	<ul style="list-style-type: none"> • Bijwonen politieke vergaderingen over relevante thema's • Overleg met Tweede Kamerleden en input leveren op vraagstukken m.b.t. palliatieve zorg • Opstellen en uitvoeren van PR-plan • Monitoren verschillende media via Meltwater • Bijdrage aan evaluatie huidige subsidieregeling ptz 	Beleidsmakers en stakeholders zijn op de hoogte van de unieke bijdrage die vrijwilligers in de palliatief terminale zorg leveren
Een passende subsidieregeling na het beëindigen van de huidige VWS-subsidie en passende afspraken vanwege de financiële gevolgen van corona	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg met het ministerie van VWS over de optimale inhoud, omvang en voorwaarden van de financiering 	Een passende subsidieregeling voor meerdere jaren Afspraken inzake de financiële consequenties van de coronacrisis
Zorgverzekeraars en vergelijkingssites adviseren verzekerden over de mogelijkheden van (vrijwillige) palliatieve zorg en sturen actief bij contractering van zorgaanbieders op de inzet van vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprekken met, lobbyen bij en input leveren aan (zorginkopers van) zorgverzekeraars 	Bekendheid bij zorgaanbieders en zorgvragers over de mogelijkheden van de inzet vrijwilliger in de laatste levensfase

<p>De deskundige VPTZ-vrijwilligers wordt door stakeholders gezien als onmisbare schakel in de palliatief terminale zorg zowel in de thuissituatie, hospice al zorginstelling</p>	<ul style="list-style-type: none">• Persbeleid richting vakbladen en landelijke media• Actuele website vptz.nl• Actieve bijdrage op sociale media• Inzetten op lidmaatschap en deelname praktijkteam palliatieve zorg	<p>Zorgaanbieders, beroepsmatige zorgverleners en mantelzorgers zijn bekend met de mogelijkheden van de inzet van vrijwilligers in de laatste levensfase. Waardoor de positie van de vrijwilligersorganisaties in het palliatieve veld wordt versterkt.</p>
--	--	---

5. Verenigen

Onder Verenigen verstaan we de relaties tussen VPTZ Nederland en haar leden, het intern organiseren van gezamenlijke beleidsvoorbereiding en besluitvorming en het daarmee extern kunnen optreden als één samenwerkingsverband. Op dit onderdeel, en met name ook het thema herijking van de verenigingsstructuur, is 2020 anders verlopen dan beschreven in het jaarplan voor dat jaar. Voor 2021 staan daarom diverse voortzettingen van ingezette activiteiten op het programma, nog met een aantal onzekerheden.

De samenwerkingsgesprekken met de Associatie Hospicezorg Nederland (AHzN) zijn eind 2019 door het bestuur stopgezet, onder andere vanwege het ontbreken van financiële middelen voor externe procesbegeleiding in de fase van vooronderzoek. Vervolggesprekken over een mogelijke samenwerking met de AHzN zijn doorgeschoven naar het najaar van 2020 of een later moment: het bestuur gaat hierover met de Ledenraad in gesprek, de uitkomsten zullen richting geven aan de doelstellingen en acties in 2021 op dit vlak.

Eind 2019 is de beslissing in de Ledenraad genomen de herijking van de vereniging in 2020 weer op te pakken. De doelstelling om in het voorjaar van 2020 de overgang van Ledenraad naar Algemene Ledenvergadering (ALV) te maken bleek vanwege de coronacrisis niet haalbaar. De ontwikkelingen rondom corona waren rondom de zomer nog dusdanig dat het plan om een eerste fysieke ALV (met hoge opkomst) dat najaar te laten plaatsvinden eveneens is ingetrokken. Dit alles heeft ertoe geleid dat de Ledenraad in 2020 nog in functie blijft. Voor 2021 staat alsnog de overgang van Ledenraad naar ALV op de agenda.

In het voorjaar van 2020 zijn de regionale bijeenkomsten, in het kader van de beleidsvoorbereiding met leden, door corona niet doorgedaan. In de periode van schrijven van voorliggend jaarplan is het voornemen om in het najaar van 2020 wel weer regionale bijeenkomsten te organiseren, zowel fysiek (tenzij de coronamaatregelen dit alsnog niet toelaten) als online. Ook in 2021 zullen we onze leden betrekken bij de VPTZ-beleidsvoorbereiding, op welke manier dan ook.

Verder liep in 2020 het traject om te komen tot een nieuwe commissiestructuur binnen de vereniging. Een projectgroep is met dit vraagstuk aan de slag gegaan en zal de komende periode tot een advies komen, dat vervolgens tot besluitvorming en implementatie gaat leiden. Dit kan niet los worden gezien van de algehele herijking en de totstandkoming van het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2021-2025.

In relatie tot de kwaliteitsvisie en het Kwaliteitskompas VPTZ (zie het onderdeel Werken aan kwaliteit) zijn in 2020 met leden stappen gezet om te komen tot lidmaatschapscriteria. In 2021 wordt verder gewerkt aan de implementatie van die criteria.

Hiernaast kennen we een aantal structurele activiteiten:

- het doorlopen van de jaarcyclus met de lidorganisaties;
- de doorlopende activiteiten rondom de toetreding van nieuwe leden;
- de ondersteuning van de landelijke klachtencommissie;
- de organisatie van de landelijke Inspiratiedag voor coördinatoren;
- de uitgave van het magazine Antenne.

Onderstaand volgt een overzicht van de doelen, activiteiten en beoogde resultaten van het onderdeel verenigen:

Doel	Activiteit(en)	Beoogd resultaat
Herijking vereniging	<ul style="list-style-type: none"> Vormgeven concept Algemene ledenvergadering Implementeren nieuw commissiemodel 	Aangepaste verenigingsstructuur VPTZ Nederland
Doorlopen jaarcyclus met de leden	<ul style="list-style-type: none"> Regionale bijeenkomsten (in 2 rondes, in het voor- en najaar, op locaties in het land en eventueel ook online): voorbereiden, uitvoeren, verwerken uitkomsten, inzetten vervolgacties Mogelijke (*) Commissies Hospice en Thuis (2 overleggen, in het voor- en najaar): ondersteunen bij de voorbereiding, uitvoeringen verslaglegging, verwerken uitkomsten en inzetten vervolgacties <i>(*) Dit is afhankelijk van de voortgang implementatie nieuw commissiemodel.</i> Algemene ledenvergadering i.c.m. beleidsmiddag/lezing in het voorjaar: voorbereiden, uitvoeren, verwerken uitkomsten en inzetten vervolgacties 	Participatie leden in de beleidsvoorbereiding, besluitvorming en beleidsuitvoering van de vereniging
Het invoeren van lidmaatschapscriteria	Zie hoofdstuk 1, Werken aan Kwaliteit	Zie hoofdstuk 1, Werken aan Kwaliteit)
Toelating nieuwe leden	<ul style="list-style-type: none"> Begeleiden aspirant-leden Beoordelen aanvraag aspirant-leden Vorbereiden besluitvorming door bestuur en ALV (of Ledenraad) 	Nieuwe leden o.b.v. de (aangepaste) VPTZ-lidmaatschapscriteria
Ondersteuning landelijke klachtencommissie	<ul style="list-style-type: none"> Begeleiden/bemiddelen van cliënten, vrijwilligers, coördinatoren of 	Klachten afgehandeld conform reglement/procedure en naar tevredenheid van betrokken partijen

	<p>lidorganisaties bij een (potentiële) klacht</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunen van de commissie bij de behandeling van een klacht • Monitoren van het advies van de commissie aan de betrokken lidorganisatie n.a.v. de klachtbehandeling • Voorbereiding en uitvoeren jaarlijks overleg • Met de commissie eventueel aanpassen van de klachtenreglementen/-procedures 	
Organisatie Inspiratiedag voor coördinatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Inhoudelijk en logistiek voorbereiden • Uitvoeren • Verwerken uitkomsten en inzetten vervolgacties 	Inspiratiedag, naar tevredenheid van de deelnemers (blijkend uit de evaluatie)
Uitgave blad Antenne	<ul style="list-style-type: none"> • Verzorgen algehele planning en organisatie • Voorbereiden en deelnemen aan redactievergaderingen 	8 Antennes (4 papieren + 4 digitale versies)

6. Interne aangelegenheden

Op het moment dat we dit jaarplan schrijven is de organisatie zoals beoogd 'lean and mean'. De vaste formatie is bijna op orde, in 2019 en 2020 hebben we in aanvulling daarop op specifieke onderdelen zoals kwaliteit en de herijking kennis en expertise ingehuurd. De bedrijfsvoering is helemaal ten dienste van de inhoudelijke processen komen te staan, de financiële huishouding is transparant waardoor er real-time gestuurd kan worden op inkomsten en uitgaven, op het gebied van P&O is alles geactualiseerd. Voor 2021 zijn er in die zin dan ook geen grote aandachtspunten.

De continue beweging in het krachtenveld van de palliatieve zorg én de corona-pandemie hebben ons in 2020 geleerd dat het belangrijk is om snel en accuraat mee te bewegen met veranderingen in de wereld om ons heen. Het bureau heeft aantoonbaar bewezen goed te kunnen anticiperen op deze veranderingen en zich uiterst flexibel getoond. Medewerkers van VPTZ Nederland zijn expert én generalist, strategisch én uitvoerend en hebben een groot commitment naar de leden en de vereniging.

2021 biedt de kans te kijken welke lessen we hebben geleerd: wat heeft het landelijk bureau nog nodig om ultiem wendbaar en flexibel te zijn? Wat is er nodig om een ieders talenten zo goed mogelijk tot uiting te laten komen? Hoe kan de formatie zo worden ingericht dat het bureau de best mogelijke dienstverlening aan haar leden kan verzorgen?

Op het moment van het opstellen van dit jaarplan vindt er zowel binnen het bestuur als op directieniveau een wissel van de wacht plaats. We benoemen bovenstaande daarom enkel als mogelijke ambitie, in de samenhang met het herijkingsproces kan hier al dan niet een daadwerkelijke verdere uitdaging van worden gemaakt.

7. Begroting

	2019		2020	2021
	Begroting	Realisatie	Begroting	Begroting
Baten				
Instellingssubsidie ministerie VWS	1.523.090	1.559.553	1.638.805	1.745.942
Eigen bijdrage deelnemers cursussen	289.835	305.754	311.330	315.350
Eigen bijdrage opleiding eigen trainers	5.000	5.000	0	0
Contributieopbrengst leden	136.903	138.637	141.257	149.886
Baten uit belangenbehartiging	500	0	0	0
Baten uit inspiratiedag	12.000	0	13.000	13.000
Baten uit licentie e-learning	18.000	0	18.000	18.000
Subsidie ROPARUN leerstoel	37.500	0	PM	PM
Subsidie Vrijwillig dichtbij	0	6.500	0	0
Subsidie Coalitie Van Betekenis tot het Einde	37.980	31.230	0	0
Baten uit Elckerlijck	10.000	0	0	0
Subsidie Mantelzorg op maat	4.000	0	0	0
Subsidie PPBox	0	31.600	0	0
Overige baten / externe financiers	0	17.570	0	0
Giften	0	55.555	0	0
Rentebaten	0	0	0	0
Totaal baten	2.074.808	2.151.399	2.122.392	2.242.178
Lasten				
Personeelslasten	831.980	849.095	965.777	905.348
Projectlasten	911.148	991.269	960.479	1.137.063
Huisvestingslasten	76.200	76.587	80.462	82.511
Bureaulasten	57.000	47.845	44.698	26.008
Kosten automatisering/licentielasten	25.000	26.698	27.583	46.322
Algemene lasten	66.000	30.789	24.000	25.450
Afschrijvingen	22.000	15.787	14.592	16.476
Overige kosten	5.000	5.400	4.800	3.000
Lasten ROPARUN leerstoel	37.500	0	PM	PM
Uren & Kosten Vrijwillig dichtbij	0	6.500	0	0
Uren inzet Coalitie van Betekenis tot het Einde	37.980	10.815	0	0
Mantelzorg op maat	4.000	0	0	0
PPBox		31.600	0	0
Rentelasten en bankkosten	1.000	-18	0	0
Totaal lasten	2.074.808	2.092.367	2.122.392	2.242.178
Saldo van baten en lasten	0	59.032	0	0

In de begroting 2021 is 9,7 FTE opgenomen (incl. inhuur personeel). Dit was 11,3 FTE in 2020.
 Voor 2019 is het gerealiseerde aantal FTE 9,8.